

Меркулова С.І., аспірантка
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
АПН України, доцент ВНЗ «Інститут
реклами»

ІННОВАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ПЕДАГОГІЧНОЮ ОРІЄНТАЦІЄЮ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Анотація. У статті розкрито проблеми інновацій в управлінні педагогічною орієнтацією старшокласників на педагогічну діяльність. Авторка розкриває шляхи оптимізації існування цих інновацій в умовах швидкого руху сучасного прогресу. На основі аналізу попереднього досвіду визначаються інноваційні функції управління процесом педагогічної орієнтації старшокласників, різні форми управління та система заходів для отримання оптимального результату.

Ключові слова: інновації, новаторство, нововведення, професійна орієнтація, управління педагогічною орієнтацією, професіографія, процес профконсультації, управління, менеджмент, менеджмент в освіті, функції управління.

Аннотация. В статье раскрыты проблемы инноваций в управлении педагогической ориентацией старшеклассников на педагогическую деятельность. Автор находит оптимальное существование этих инноваций в условиях быстрого движения современного прогресса. На основе анализа предыдущего опыта автором определяются инновационные функции управления процессом педагогической ориентации старшеклассников, различные формы управления и система событий для получения оптимального результата.

Ключевые слова: инновации, новаторство, нововведения, профессиональная ориентация, управление педагогической ориентацией, профессиография, процесс профконсультации, управление, менеджмент, менеджмент в образовании, функции управления.

Annotation. Author studies problems of innovations in pedagogic orientation of senior pupils on teaching. Besides, the author finds optimal existence of the above mentioned innovations in the conditions of fast progress. On the base of the previous experience innovative functions of management of pedagogic orientation of senior pupils, multi forms of management and system of events are discovered to optimize the results of this process.

Key words: innovations, discovery, professional orientation, management of pedagogic orientation, profession description, process of professional consultation, management, management in education, functions of management.

Наприкінці ХХ століття відбулися події, що зумовили багато змін в сучасному суспільстві. У 1994 році британець Тім Бернерс-Лі запустив у дію проект, який розробляв декілька років. Це був проект «Світова павутина» (Web). З того часу суспільство отримало вільний доступ до інформації, що до цього часу знаходилась «під сімома печатками». З потоком інформації

різного контенту змінилось не тільки уявлення про світ взагалі, але й про стиль життя в цілому. Стало модним бути освіченим. Стратегія життя кожної молодої людини тепер пов'язана з отриманням престижної вищої освіти.

Другою визначною подією, що сталася наприкінці ХХ століття у 1999 році було підписання Болонської Конвенції, яка фактично змінила систему вищої освіти, відкрила молоді України доступ до побудови власної кар'єри в Європі, спростила доступ до навчання в престижних європейських ВНЗ та стала запорукою підвищення стандартів навчання в Україні. Отже, освіта ХХІ століття перебуває в постійному розвитку, адаптації до зростання швидкоплинності наукових процесів і винаходів, а також змін в суспільстві в цілому.

Так, **об'єктом** даної статті є інновації в управлінні педагогічною орієнтацією старшокласників. Розкриття термінологічного ряду інноваційних процесів управління педагогічною орієнтацією старшокласників та їх сутності допоможуть у визначенні та розумінні сучасних інноваційних процесів в управлінні ВНЗ в цілому і, особливо, в профорієнтаційній роботі.

Предметом даного дослідження є життєвий цикл інновацій в управлінні орієнтацією старшокласників на педагогічну професію.

Отже, головною **метою** нашого дослідження є аналіз інновацій в управлінні педагогічною орієнтацією старшокласників в умовах розбудови незалежної України.

Головним **завданням** нашого дослідження є подальше визначення функцій і форм інновацій в управлінні педагогічною орієнтацією старшокласників на професію учителя, що призведе до більш успішних кінцевих результатів ніж у попередні роки.

Оскільки освіта є основою для розвитку всіх сфер суспільного життя, зміни в освіті є не тільки наслідком, а й необхідною умовою подальшого суспільного розвитку. Нововведення як у суспільстві, так і в навчально-

виховному процесі одночасно є і результатом, і найефективнішим шляхом і засобом перетворення суспільства і освіти [1].

Поняття «інновації» є одним із найбільш розповсюджених у педагогічній науці останнього десятиріччя ХХ ст. й нараховує безліч тлумачень через споріднені до нього поняття: «новаторство», «новина», «нововведення».

Більшість вчених вважає, що «інновація» (нововведення) – це діяльність, процес, що розвивається за визначеними етапами.

Нам близька точка зору В.О. Сластьоніна і Л.С. Подимової, які розглядають нововведення як комплексний цілеспрямований процес створення, розповсюдження і використання нововведення, метою якого є задоволення потреб і інтересів людей новими засобами, що призводить до якісних змін системи і способів забезпечення її ефективності, стабільності та життєдіяльності. Інноваційний процес пов'язаний з переходом у якісно новий стан, з експертизою застарілих норм і положень, ролей з їх переглядом [10].

Детальніше дослідження інновацій продовжила Л.І.Даниленко. В її наукових працях інновації розглянуто з однієї точки зору як процес, з іншої – як результат, що передбачає процес створення нового («новації»). Ми згодні з висновками Л.І. Даниленко, що «... інновація в освіті є не лише кінцевим продуктом застосування новизни у навчально-виховному й управлінському процесі з метою зміни (якісного покращання) суб'єкта та об'єктів управління й отримання економічного, соціального, науково-технічного, екологічного та іншого ефекту, а й процедурою їхнього постійного оновлення» [3].

Не викликає ніяких сумнівів, що відбір молоді на педагогічну професію повинен починатись у школі. Тільки в школі можна забезпечити надійну ефективну підготовку школярів до свідомого вибору педагогічної професії через організацію цілеспрямованої і систематичної профорієнтаційної роботи.

Досліджуючи питання педагогічної орієнтації старшокласників на професію вчителя розглянемо спочатку поняття „професійна орієнтація”, а також «управління педагогічною орієнтацією» .

Професійна орієнтація – це система психолого-педагогічних, медичних та державних заходів, що допомагають людині науково обґрунтовано обрати свою професію з урахуванням як потреб суспільства, так і своїх власних інтересів і здібностей. Ці заходи узагальнюють інтереси суспільства й особистості. Система профорієнтації складається з підсистем та етапів, кожен з яких має свої завдання й методи. Профорієнтація є важливою як для особистості, так і для суспільства. Помилка відносно наших здібностей до відповідної професії нерідко оберталась трагедією. Але страждають від цих помилок не тільки індивіди та їх сім'ї, а й суспільство в цілому, що витрачає без користі кошти на професійну підготовку та плинність кадрів, що змінюють свою професію.

Питання профорієнтації завжди турбувало людей. Так, у кінці ХІХ – початку ХХ століть ученими і державними діячами ряду країн (США, Німеччини, Франції, Росії) спостерігався зріст великого виробництва, і вони дійшли до висновку, що слід допомагати молодим людям обирати професію, де вони можуть принести суспільству більше користі.

Стало зрозумілим, що науковою базою професійного консультування повинно бути: *по-перше*, вивчення професійної діяльності (професіографія) та заснована на цьому класифікація професій; *по-друге*, розробка методів вивчення особистості молодих людей, їх бажання, нахили, здібності.

Отже, у 60-70-х роках ХХ століття група вчених під керівництвом професора Н.В. Кузьміної обґрунтувала основні підходи до створення головних компонентів педагогічної діяльності. Вони є комплексами конструктивних, організаторських, комунікативних, гностичних та інших здібностей майбутнього вчителя. Н.В. Кузьміна виділяє такі педагогічні здібності: *конструктивні* – здатність проектувати особистість, відбирати і композиційно будувати навчально-виховний матеріал стосовно вікових та

індивідуальних особливостей дітей; *організаторські* – здатність включати учнів у різні види діяльності і робити колектив інструментом впливу на кожну окрему особистість; *комунікативні* – здатність будувати правильні взаємовідносини з дітьми [2, 135-136].

Від 1985 р. помітно більш потужне теоретичне і організаційно-методичне забезпечення розвитку педагогічної орієнтації (С. Єлканов, Є. Климов, Є.Рогов, М.Тименко, Б.Федоришин та ін.) [8].

Це питання вирішувалось шляхом політехнічної освіти в школі, що давала можливість орієнтувати учнів на різні професії: професійна освіта і професійно-орієнтаційна пропаганда через пресу, кіно, радіо, телебачення; професійні консультації, що визначали здібності підлітка; професійний відбір за здібностями; професійна адаптація – *біологічна*, шляхом звикання до умов фізичного середовища і *соціальна*, шляхом входження в професію через професійне навчання і включення у виробничий колектив.

Порівняння даних між професіографією та здібностями особистості, що орієнтується у виборі професії проходить у процесі профконсультації. Її мета виправити допущені помилки та найбільш раціонально уточнити і змінити вибраний професійний шлях.

Не менш значущою формою професійної орієнтації є профвідбір – форма прогностичної діяльності експертизи, що націлена на визначення професійної придатності особистості, що обирає професію. Його мета – допомогти людині знайти найбільш придатну для неї професію, не допустити до підготовки з деяких професій особистостей, які мають для цього протипоказання. Обираючи будь-яку професію, необхідно зрозуміти її психічну професіографію, тобто, опис професії і диференційних вимог до спеціальностей, що до неї висуваються. Результатом професіографії є «професіограми» – опис та обґрунтування системи вимог до даної спеціальності або професії.

На які б форми професійної орієнтації ми б не спиралися треба усвідомити, що профорієнтація взагалі, і орієнтація на педагогічну діяльність

особисто – це керований процес , який вимагає ретельного вивчення, орієнтування на ринок праці, сучасні умови праці, і дещо педантичного стилю управління для успішного завершення процесу, результатом якого стане постійне відтворювання педагогічних кадрів .

Тому є необхідно розглянути поняття «управління», «менеджмент», «менеджмент в освіті», «управління педагогічною орієнтацією». Поняття «управління» є неоднозначним. У сучасній літературі є ще поняття «менеджмент», яке вже увійшло в українську лексику англійської мови.

У роботах видатних українських вчених сучасності поняття менеджменту або управління дещо розрізняється. Так, Г.В. Єльнікова визначає управління як «особливий вид людської діяльності в умовах постійних змін внутрішнього та зовнішнього середовища, який забезпечує цілеспрямований вплив на керовану систему для збереження і впорядкування її в межах заданих параметрів на основі закономірностей її розвитку та дії механізмів самоуправління».[6]

В.І.Маслов зазначає, що управління – це «сукупність взаємозв'язаних, взаємодіючих елементів, скоординованих заходів, спрямованих для досягнення певної мети». [7, 26]

Л.І. Даниленко сформулювала поняття менеджменту в освіті як « процес цілеспрямованого впливу суб'єкта управління (керівник) на об'єкт управління (соціальна система, що знаходиться в ринкових умовах), у результаті якого відбувається не лише якісна зміна об'єкта управління, а й підвищується рівень його конкурентоспроможності та менеджменту освітніх інновацій як «процес цілеспрямованого впливу суб'єкта управління (керівник) на об'єкт управління (соціальна система, що знаходиться в стані постійного розвитку), в результаті якого відбувається не лише якісна зміна об'єкту управління, але й підвищується рівень його конкурентоспроможності через постійне залучення інвестицій на розробку й впровадження інновацій [4, 7-8].

Керуючись вищезазначеними поняттями видатних вчених та враховуючи специфіку об'єкту управління, яким у нашому випадку є педагогічна орієнтація старшокласників, нами було зроблено наступні висновки:

1. Об'єкт управління, педагогічна орієнтація є гнучкою системою, яка постійно змінюється в часі (завдяки інноваціям, що час від часу з'являються під тиском загальних хронологічних змін суспільства) і в просторі (на вимогу потреб суспільства може бути більш або менш масштабною – в рамках країни в цілому або однієї з її адміністративних одиниць (область, місто)).

2. Основною метою управління педагогічною діяльністю старшокласників є виявлення їх талантів і здібностей до майбутньої професії вчителя задля здійснення якої як об'єкт, так і суб'єкт задіяні в креативній діяльності. З одного боку, керівник, що здатен не тільки дотримуватися існуючих правових і суспільних норм у досягненні цілей, але, використовуючи уяву, створює інноваційні ідеї кардинально змінюючи процес педагогічної орієнтації старшокласників та здійснюючи прорив у даній області теорії та практики. З іншого боку, об'єкт, що постійно змінюється під впливом загального людського прогресу та суспільства, в якому перебуває.

3. Головною умовою успішності здійснення вищезазначеної мети є кореляція креативності суб'єкту й об'єкту процесу педагогічної орієнтації відповідно до умов сучасного суспільства та потреб даної діяльності. Якщо об'єкт або суб'єкт випереджає готовність іншого до взаємодії в специфічних умовах, мету не може бути досягнуто. Розглянемо ситуацію, коли об'єкт, тобто процес педагогічної орієнтації старшокласників відбувається з урахуванням сучасних вимог, з'являються креативні ідеї з приводу розвитку інтересу до педагогічної діяльності, які стихійно, без апробацій розповсюджуються завдяки інтернет-джерелам, а керівник (суб'єкт) не готовий сприйняти їх, оскільки керується методами, що вже давно застаріли,

не готовий скерувати процес, загострити увагу підлеглих на корисній інновації та прийняти неординарне рішення, то результатом відсутності кореляції може стати загасання процесу в цілому або частково, але як наслідок, мету не буде досягнуто.

Узгодження загальних понять управління (менеджменту) з предметом нашого дослідження дало нам можливість створити дефініцію «управління педагогічною орієнтацією» як цілеспрямований вплив суб'єктів державно-громадського управління на особистісно зорієнтовану освіту з метою успішного функціонування системи розвитку інтересу до педагогічної діяльності у старшокласників і виховання громадсько активного, креативного кадрового потенціалу освітянської галузі в умовах ринкових відносин та постійного інформаційно-технічного прогресу. Для успішного досягнення цілей інноваційного управління необхідною умовою є кореляція суб'єктів і об'єктів управління педагогічною орієнтацією. У результаті цього впливу підвищується не тільки якість та конкурентоспроможність об'єктів управління, але і їх здатність до саморегуляції і регуляції високого рівня об'єкту управління, що значно продовжує «життєвий цикл» інновацій в процесі педагогічної орієнтації старшокласників на вчительську професію.

У короткому термінологічному словнику до навчального посібника «Інноваційні педагогічні технології» І.М. Дичківської розкрито «процес проходження етапів нововведення: виникнення (старт); швидкий ріст (у боротьбі з опонентами, консерваторами, скептиками); зрілість; освоєння; дифузія (проникнення, розповсюдження); насичення (освоєння багатьма людьми, проникнення у всі частини педагогічного й управлінського процесів); рутинізація (тривале використання можливостей застосувати новацію в нових галузях, умовах); фініш (нововведення перестає бути таким, як є, замінюється ефективним або поглинається загальною ефективною системою) [5, 337].

Але найбільш вдалою, на нашу думку, синусоїдна модель життєвого циклу винаходу, представлена Сореном Капланом . Він відзначає чотири

стадії життєвого циклу інновації але не з точки зору самостійного існування інновації на ринку, а з точки зору її користувача. На першій стадії, коли нововведення зробило прорив в певній галузі, ним цікавляться так звані «перші випробувачі», що зацікавлені у тестуванні та адаптації чогось нового, прогресивного (інновації, нововведення). Потім, завдяки досвіду перших користувачів інновації, настає час для масового використання інновації, нововведення ставиться на потік. Потім ринок використання інновації досягає повного розвитку. Це відбувається, коли та частина споживачів, яка запобігає ризику використання нововведень на початку їх появи, приєднується нарешті до активних користувачів інновацією. В цей час на ринку з'являється інше нововведення, і йде відтік першовипробувачів від користування попереднім нововведенням до нового об'єкту, поступово маса користувачів пересувається за ними до іншого нового сегменту ринку. Натомість ті, хто приєднався пізніше, продовжують користуватися попередньою інновацією. Так поступово одна інновація замінюється іншою [10].

Дослідження існуючих концепцій життєвого циклу інновацій дозволило нам створити свою модель інновацій в управлінні педагогічною орієнтацією старшокласників.

I стадія – започаткування інноваційного управління педагогічною орієнтацією старшокласників в окремих (найбільш прогресивних) загальноосвітніх закладах.

II стадія – завершення адаптації інноваційного управління процесом педагогічної орієнтації в окремих навчальних закладах і обмін досвідом з іншими навчальними закладами, що приєднуються до використання інноваційних форм управління процесом педагогічної орієнтації.

III стадія – масового використання інновацій в управлінні педагогічною орієнтацією (вихід на державний рівень управління – закріплення інновацій на ринку освіти шляхом постанов або наказів для обов'язкового їх використання).

IV стадія – завдяки кореляції об'єктів і суб'єктів управління, узгодження подальших нововведень в управління педагогічною орієнтацією старшокласників, які будуть скоріше коригуючими ніж кардинальними, як на першій стадії.

Таким чином, в порівнянні зі звичайною кривою життєвого циклу інновацій бачимо суттєву прогресивність схему інновацій в управлінні педагогічною орієнтацією старшокласників, що чітко показує життєвість попередніх циклів завдяки вчасним нововведенням.

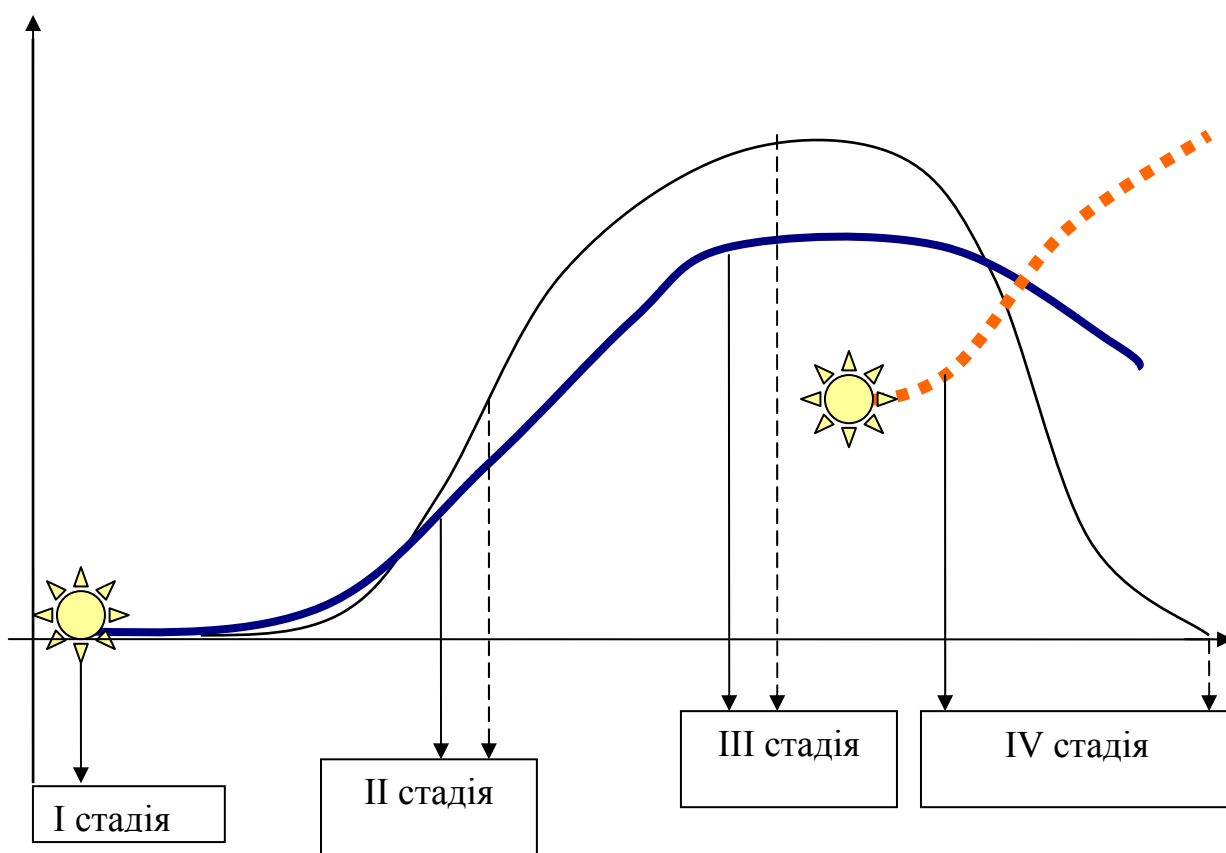

Схема 2. Порівняння звичайного життєвого циклу інновацій і циклу інновацій в управлінні педагогічною орієнтацією старшокласників.

У схемі тонкою лінією позначено звичайний життєвий цикл інновацій. Товстою лінією позначений пілотний цикл інновацій в управлінні педагогічною орієнтацією старшокласників, штрихованою лінією позначено

подальші інноваційні процеси в управлінні педагогічною орієнтацією старшокласників; знаком сонця позначено початок циклу.

Певною перевагою у цьому життєвому циклі інновацій буде залучення старшокласників до отримання педагогічної освіти з подальшим присвяченням себе педагогічній діяльності. Таким чином, ми відходимо від попереднього досвіду, коли на навчання одного студента витрачалися великі державні кошти, що не окуплювалися, оскільки студент переривав навчання або покидав педагогічну діяльність розуміючи, що помилився у виборі професії.

Інновації в управлінні педагогічною орієнтацією старшокласників слід розглядати як систему управління інноваціями в педагогічній орієнтації старшокласників.

Основним змістом інновацій є «функції управління інноваціями : функції суб'єкта і функції об'єкта управління» [4, 12].

До функцій суб'єкта інноваційного управління (за Даниленко Л.І.) відносяться: прогнозування, планування, організація, регулювання, координація і контроль; до функцій об'єкта управління - ризиковане вкладання ресурсів, організацію інноваційного процесу, організацію просування інновацій на ринку освітніх послуг та їх дифузія [4].

В.І. Маслов виділив три основні групи функцій управління навчально – виховними закладами. До першої групи він відніс цільові функції, що розкривають основний зміст управлінської діяльності в навчальному закладі. Це – управління навчальним процесом, педагогічне керівництво вихованням, підвищення педагогічної майстерності, розвиток інновацій, фінансово - господарська діяльність тощо.

Друга група є саме тим компонентом управління, який покликаний реалізації принципів управління та підвищення ефективності наукового керівництва загальноосвітнім навчальним закладом.

Третя група - соціально-психологічна - розкриває такі аспекти управління як орієнтація, мотивація, згуртування, розвиток творчості, попередження конфліктів, стимулювання тощо [7, 84-85]

У період інноваційних перетворень видатними вченими було розроблено розвиваючі, модернізовані і інноваційні функції управління загальноосвітніми навчальними закладами, до яких Л.І. Даниленко віднесено : бачення стратегії та розвитку; керівництво й моніторинг освітнього процесу; мотивації управління персоналом; управління розвитком і фінансами; внутрішня та зовнішня комунікації [4, 13-14]

На основі попередніх теоретичних надбань, ми змогли виокремити саме ті функції управління, без яких неможливо здійснити організацію процесу педагогічної орієнтації старшокласників. Але головним принципом інновацій в управлінні педагогічною орієнтацією старшокласників має стати демократизація, в рамках якої в якості об'єктів управління мають бути залучені не тільки викладачі, а й батьківська громада й профспілки .

1. На першому етапі організації процесу педагогічної орієнтації старшокласників головною функцією залишається стратегічне планування і розвиток в умовах ринкових відносин, при цьому керівник має бути в одній площині із суб'єктами управління, це є кореляцією між об'єктом і суб'єктами управління. Вона полягає в участі суб'єктів управління в здійсненні стратегічного планування роботи шляхом надання пропозицій до концепції перспективного плану, на основі якої та з урахуванням пропозицій вибудовується стратегічний план. При цьому всі функції суб'єкта управління зберігаються.

2. На другому етапі головну роль відіграє саме об'єкт управління, тобто педагогічний колектив, батьківська громада і профспілки, а також, за наявності, молодіжні шкільні організації, які будуть задіяні в організації інноваційного процесу педагогічної орієнтації старшокласників на педагогічну діяльність. Від їхньої самоорганізації залежить також успіх вищезазначеного інноваційного процесу.

3. Керівництво ЗНЗ з періодичністю один раз на місяць має здійснювати моніторинг освітнього й виховного процесів, а також коригувати діяльність суб'єктів управлінського процесу. А громада батьків і профспілки в свою чергу раз на квартал звертають увагу на виконання управлінських функцій з боку керівництва ЗНЗ.

4. Особливо важливою для успішного здійснення процесу педагогічної орієнтації старшокласників є мотивація педагогічного колективу як в плані надання професійних консультацій з науково-теоретичних знань процесу педагогічної орієнтації старшокласників, так і в плані створення умов для здійснення освітнього і виховного процесів (забезпечення необхідними приміщеннями, наочними матеріалами, технічними засобами, тощо).

5. Функція зовнішніх комунікацій має здійснюватись невід'ємно від усіх попередніх функцій управління, оскільки з боку керівництва ЗНЗ мають бути налагоджені зв'язки з організаціями, що мають відношення до педагогічної або профорієнтаційної діяльності і можуть сприяти наданню додаткових інформаційних джерел та ознайомлення із різноманітним досвідом здійснення педагогічної діяльності на різних рівнях виховного й навчального процесів, що надасть можливість розгляду педагогічної діяльності як перспективну в плані майбутнього кар'єрного росту.

6. Функція управління розвитком та фінансами має здійснюватись в нашому випадку через залучення спонсорів (ВНЗ, що зацікавлені в отриманні креативного, підготовленого абітурієнта, політичними структурами, активність яких зростає у передвиборчий період, коли вони можуть надати не тільки джерела фінансування, але й нові місця для здійснення практики громадського спілкування, що є також важливим елементом педагогічної орієнтації.

7. Окремо виділимо функцію маркетингу процесу педагогічної орієнтації старшокласників. Без аналізу ринку освітніх послуг, прогнозування необхідної кількості педагогічних кадрів у нестійких умовах

ринку та нестабільної демографічної ситуації, професіограми вчителя в умовах євроінтеграції неможливо здійснювати організацію процесу педагогічної орієнтації старшокласників на високому рівні, який би відповідав умовам часу і суспільства.

Відповідно до змісту управління педагогічною орієнтацією старшокласників ми обираємо форми її здійснення.

У сучасних умовах ринкових відносин ті форми профорієнтації на педагогічну діяльність потребують особливої уваги. Такі форми профорієнтації, що вважалися інноваційними наприкінці ХХ століття, умовно можна поділити на 4 групи:

1. 1.Факультети майбутніх вчителів. Школа юного педагога. Школа майбутнього вчителя.
2. Школи юних математиків, фізиків, хіміків тощо. Літні і заочні фізико-математичні школи. Малі академії наук.
3. Психолого-педагогічні факультативи. Університет педагогічних знань для старшокласників. Педагогічні клуби (клуб "Юний педагог").
4. Педагогічні класи.
5. Педагогічні олімпіади.

Педагогічні класи у порівнянні з іншими формами професійно-педагогічної орієнтації старшокласників ХХ століття дозволяють більш успішно здійснювати підготовку до свідомого вибору професії вчителя, але не завжди такий формальний підхід може бути успішним.

Також, впровадження профільного навчання, що за планом має завершитися в 2010 році є спіральним витком вже відомої педагогічної діяльності, тільки запровадженої державними органами управління. У нашому випадку фактично це є аналогом педагогічних класів, де поглиблено вивчають предмети, близькі до педагогічних професій.

Натомість, ми пропонуємо тісно пов'язати теорію з практикою. Також, ми вважаємо, що використання тільки однієї з форм організації профорієнтаційної роботи. При всій демократичності організації процесу

педагогічної спрямованості старшокласників із залучення громадських організацій керівники шкіл мають усвідомити всю серйозність місії юних педагогів. Дуже важливою в такому разі є організація практичного застосування теоретичних знань. Доречно починати цей проект із 7 класу, коли в учнів є вже певне теоретичне знання шкільних предметів.

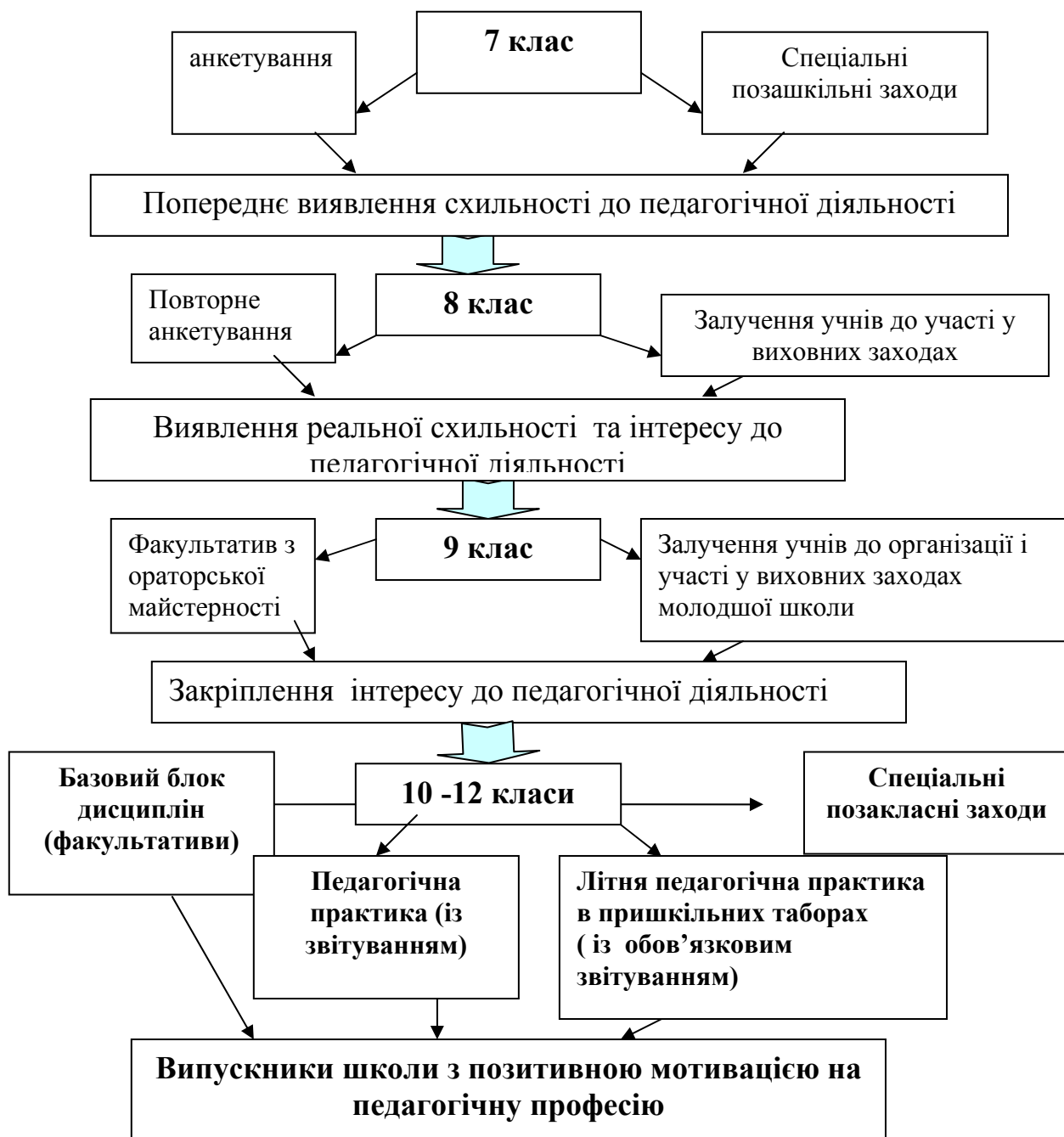

Схема 3. Організація заходів ЗНЗ з педагогічної орієнтації старшокласників

Представлена нами схема організації заходів орієнтації старшокласників на педагогічну діяльність завдяки первинності неформальної діяльності учнівського колективу дає можливість позитивно

сприймати можливу майбутню професію спочатку спонтанно, беручи участь у запропонованих заходах, потім поступово виявляти усвідомлений інтерес до професії (частково завдяки організованому першому позитивному її сприйняттю).

Підсумовуючи аналіз форм організації педагогічної орієнтації старшокласників на професію вчителя в сукупності мають дати більш стійкий результат ніж раніше, оскільки мають у своєму складі дуже цінний елемент – організацію практичного досвіду в реальних умовах сучасності.

До того ж, застосування вищезазначених функцій і форм управління педагогічною орієнтацією старшокласників забезпечує перехід від адміністративно – функціональної моделі управління ЗНЗ до інноваційної, проектно- інвестиційної, коли керівник навчального закладу знаходиться не над суб'єктами управління, а в їх площині, що дає можливість запобігання бюрократизації, а сприятиме розквіту прогресивних форм управління і подальшій демократизації освітнього простору.

Література:

1. Ангеловські К. Учителя и инновации : Кн. для учителя / Пер. с макед. – М. : "Просвещение", 1991. – 156 с.
2. Белебега І.О. Україна і комунізм у злочинних особах: Хто нами керував? Що ми за нація? // Українська газета. - 1997. - № 9-14. –С. 135-136.
3. Даниленко Л.І. Менеджмент інновацій в освіті / Л.І. Даниленко. – К. : Шкільний світ, 2007. - 120 с. – (Б-ка «Шк.. світу»).
4. Даниленко Л. Інноваційний освітній менеджмент : навч. посіб. – К. : Главник, 2006. – 144 с. – с. 7-8.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с. – 337 с.
6. Єльнікова Г.В. Основи адаптивного управління (тексти лекцій). - Х. : Видавн. група «Основа», 2004. – 128 с.
7. Маслов В.І. Наукові основи та функції процесу управління загальноосвітніми навчальними закладами / В.І. Маслов. – Тернопіль : Астон, 2007. – 152 с.

8. Романенко В.П., Тименко М.П., Тезікова С.В. Зміст і форми орієнтації школярів на педагогічні професії : навч. посіб. / В.П.Романенко, М.П. Тименко, С.В. Тезікова. – К., 1997. – 64 с.
9. Слостенин В.А., Подимова Л.С. Педагогика : инновационная деятельность / В.А. Слостенин, Л.С. Подимова. – М. : ИЧП Изд. Магістр, 1997. – 224 с.
10. Soren Kaplan. Innovation Lifecycles. - Innovation_Lifecycles / Режим доступу : pdf / innovation-point.com.